

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre .... 4 forint.
Félévre .... 2 forint.
Negyed évre .... 1 forint.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsek Pál ügyvéd irodájában,
hova a lap szellemi részét illető
közlemények és a pénzküldemé-
nyek is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre
van beosztva. Egy hely ára 90 kr.
Kincstári bélyegilleték külön 30 kr.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr.
Bérmentetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el. Kéziratok
vissza nem adatnak.

MEGJELEN: MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.
Kiadó tulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

Előfizetési felhívás.

Lapunk június hó első napjával második ne-
gyedébe lép. Felkérjük azért előfizetőinket, hogy elő-
fizetéseiket minél előbb megújítani sziveskedjenek,
nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Lapunk előfizetési ára:

Egy évré — — — — 4 frt.

Félévre — — — — 2 frt.

Negyedévre — — — — 1 frt.

Előfizetni lehet a szerkesztőségénél és Mihály
Lajos pénztárosnál.

A KIADÓHIVATAL.

A REGALE BÉRBEADÁSA UTÁN!

I.

A regale megváltásának befejezésétől
nem mult el két hónap és azon bizottság,
mely a vétellel és jelenben az értékesítés-
sel és kezeléssel megbizva volt és van, a
regale jogot már bérbe is adta.

Mult számunkban csak röviden — »köz-
ségi közgyűlési« jelentésünkben — jelezte-
tett, hogy a község 10.005 forint évi bért
ért el a megtartott árverés folytán, — öröm-
mel konstatáljuk emez eredményt újból,
örömmel, mert hisz az ez évi bér a közvá-
rakoást felülmultra; — örömmel, mert ezen
6 évre kötött szerződés, míg a váltásági ár
évi törlesztési összegét évenként ezekkel
mulja fölül, lakosságunknak átalán s külö-
nösen bortermelő gazdáinknak rendkívüli
kedvezményt is nyújt.

Mit néhány hónappal ezelőtt sokan hit-
tek, tudniillik, hogy az egész megváltásból
egyáltalán nem lesz semmi, — állítván, hogy
az egész adásvétel csak kortesfogásul hasz-
nált alaptalan hír — valótlannak bizonyult;
Álhir volt — a szerződéseknél törvényszé-
kileg történt jóváhagyása után — terjesztett
hír is, hogy már meg az okon nem lesz a re-
gale megváltásból semmi, mert a bizottság
a szükséges pénzt beszerezni nem bírja; s
végül nemtelen rágalom, alaptalan mende-
mondának bizonyult amaz állítás, hogy a
regale megváltása, a tófenéki és kurcaréti
földek megvétele a községet és ennek la-
kosait tönkreteendik.

Különben, van-e annál könnyebb, mint
szépen beszélni, ha a mondott szó nem igaz
is? Van-e könnyebb az ócsárlásnál és sem-
mittevésnél? Nem régi s igaz közmondás-e,
hogy a készben a bolond is talál hibát!?,
főleg ha az esetleg hiba a kész munkának
összes értékéhez viszonyítva figyelembe sem
jöhet! Nem régi baja-e a községi életnek a
pártoskodás, mely veszélyesebb, ha a pár-
toskodás nem egyének körül forgolódó, ha-
nem politikai pártok szerint választja el a

közjó rovására azokat egymástól, kik hiva-
tottak volnának együttesen küzdeni a község
és község közjáváért?!

Igy van ez — fájdalom — nálunk is!

Sokan, igen sokan voltak, kik nem bir-
ták elképzelni s elhinni azt, hogy van mai
napság oly főúr, ki egy község közjáváért,
annak jövőbeni boldogulhatásáért kész száz
ezer frtot haladó összeggel olcsóbban adni
egy regale jogot s egy, a község alatt köz-
vetlenül elterülő földterületet az erkölcsi
testületnek, semmint egyeseknek.

Igaz, ritka ily főurat találni; de Mind-
szent boldogan mondhatja, hogy volt föl-
desura, a jelenlegi hitbizományi birtokos,
örgróf Pallavicini Sándor ilyen főúr!

Ha széles e hazában körültekintünk;
ha a szomszéd megyék, városok és falvak
történetében lapozunk, a célszerű és nemes
adakozás, avagy segélyezés ily mérvére rit-
kán akadunk. Szomszédaink aránylag 4—6-
szoros áron váltották meg a regale jogot,
több község pedig hosszas alku után sem
volt képes egyezsége lépni. S miért?

Kétségtelenül, mert a volt földesur a
jogot nagyobb árért iparkodott eladni, mint
amennyi összeg kamatait jövedelmezte a
jog és így a község csak veszteséggel sze-
rezhette volna meg a regale jogot. A hol
azonban az erkölcsi testületek e jogot meg-
váltották, puhatolódzásaink szerint 5—8⁰-lit
jövedelmeznek, illetve a megváltási ár és
befektetett tőke nem jövedelmez többet a
törvényes kamatnál.

A mi regale jogunk megváltásánál alku
nem volt; kért az örgrófi uradalom 100.000
frtot, ígért a község 80.000 frtot; kért a
község az örgrófi uradalmat terhelő megszo-
ritásokat: — a regale a kért árért átenged-
tetett, — a megszorítások lehető arányban
engedélyeztetettek. Megkötött alku után kérte
a község az »Uj-Világ« helyiségeit s az ör-
gróf azt a községnek ajándékozta.

Kiadtuk a regale jogot 10.005 frtéért,
vettük 80.000 frtéért, tehát befektetett ösz-
szegünk után majdnem 13⁰/₁₀-ot jövedelmez
egyelőre, mert a jövedelem öregbülni fog,
nemcsak a későbbi évtizedek, évszázadok
folytán, de öregbülni fog tetemesen, mihelyt
az »Uj-Világ« jelenleg fennálló bérszerző-
dése megszűnik.

KUBIKOSAINK ÉRDEKÉBEN.

III.

Meglehet, hogy a kubikos ember sze-
mélyére a keresetből kevesebb jutna, mint
most jut, de megmaradna a legdrágább kincs,

az egészség, míg ellenben a mai rendszer
mellett az egészség is tönkre megy, a nagy
keresetből sincs semmi, ugyannyira nincs,
hogy a közelmúlt években a heti 20—24
frtnyi busás keresetből a legtöbb kubikos
egy-egy tajtékipipánál alig tud mást felmu-
tatni; eltűnt a kereset s vele az egészség
is, mert egy nagy százalék a tudóvész csi-
ráját hordja keblében.

Hány ember van, kinek inclinatioja van
egy vagy más betegségre s míg a mérsé-
kelt munkával hosszú életü lehetne, a ku-
bikolás pár hét alatt életre gerjeszti benne
a baj alvó csirait s a legrövidebb idő alatt
sirba viszi.

A ma oly fennen hirdetett közegész-
ségügy keretébe vágna e szegény embere-
ket orvosi vizsgálat alá vetni s ha a testi
complexió nem felel meg a bírálat igényei-
nek, egyszerűen tiltassanak el e nehéz munka
ágtól s könnyebb napszámra utaltassanak.

Megyénk munkás osztálya zömök, erős,
izmos; de annyira visszaél e tulajdonaival,
hogy néhány évi kubik munka elég arra,
hogy 50 éves korában, — ha megéri ezen
életkort, — nyomorék és munkaképtelen
legyen.

Nem elég tehát, hogy a töltéstest vizs-
gálatában komissió komissiót érjen, minden
legkisebb mozzanatot figyelmére méltasson:
szükséges volna, hogy e szegény embere-
ket is revisió alá venné valaki, mert elfo-
gulatlanul elmondhatjuk, hogy a 19-ik szá-
zad végén, a humanizmus eszméjét s a ku-
bikolási rendszert a mai alakjában egy ka-
lap alá szoritani, a legnagyobb merénylet a
kor szelleme ellen.

Azt gondolnók, hogy — miután vizvé-
dekezési töltéseink nagyobb részt befejez-
ték, — talán meghaladott állásponttról véd-
jük a kubikos osztály érdekeit?

Nem. — Nagyon is korszerű az eszme,
mert 100—150 év kell, még normális visz-
onyok leendenek hazánk területén; vasutaink
csak a főbb vonalakban hálózák be az or-
szágot, e téren még sok kívánni való van
hátra; ott lesznek továbbá a belvizek sza-
bályozásai, csatornázás, országutaink ren-
dezése: ezek mind, többé kevésbé földkie-
melés és töltésezéssel járnak.

Okuljunk a multon, hozzunk be oksze-
rűbb rendszert a kubikolás körül, ne vessük
oda áldozatul nemzetfenntartó elemünk egy
részét a majdnem esztelenül űzött kubiko-
lásnak.

Ezt kívánja községünk, megyénk, de
nemzetünk érdeke is.

Szabályozzuk s fegyelmezzük a kubik

telepeket, sokkal tiszteltebbé lesz ezáltal a kenyérkereseti ág is s jótékonyan hat kubbikosainkra is nehéz munkájok közepette, ha látják, hogy még sem heloták ők, mert vannak, kik érdekeiket szívükön viselik.

A SZOROZÁS.

Lapunkban röviden említést tettünk arról, hogy járásunkban a sorozás befejeztetett s közöltük az eredményt, hogy hányan váltak be, mennyivel maradtunk adóságok a sorhadi állományba, mint a póttartalékba. Megigértük, hogy ez ügyel, a sorozási eredmény silányságának okaival foglalkozni fogunk.

Mielőtt azonban ezt tennők, azt hisszük nem lesz érdektelen, ha adjuk járásunk hadképességi százalékát és viszonyítjuk a járás összes községeit egymáshoz s ebből egyik-másik dologra némi következtetést származtatunk le.

Cikkünk keretébe csak az I. II. és III. korosztályt vesszük fel, a IV-iket mellőzzük, minthogy ezen korosztályból senki nem lett besorozva, csupán 4 egyén lett fölülvizsgálatra utasítva.

A felhívott hadkötelesek összes számát az alábbi táblázatban adjuk:

A hadkötelesekre illetékes község	I. II. III.			Összesen
	korosztály			
Mindszent	122	85	86	293
Szegvár	59	37	29	125
Mágoos	21	17	17	55
Derekegyháza	8	5	3	16
Fáb.-Sebestyén	2	0	1	3
Teés	3	2	3	8
Összesen	215	146	139	500

Mínt hogy a hadképességi százalékot nem a sorozásra felhívott hadkötelesek számából, hanem az elővezetett, vagyis a sorozó bizottság előtt tény-

leg megjelent s ott hadképesség tekintetében megvizsgált egyének számából lehet és kell megítélni: következésképen a sorozásra felhívott hadkötelesek számából le kell vonni azok számát, akik elmaradtak; ezek közé számítottatván azok is, kik engedély mellett másutt vizsgáltatnak meg és le kell vonni azok számát, kik a tényleges szolgálat alól családi tekintetéből felmentettek s mint ilyenek, csakis a póttartalék nyilvántartásában állanak.

Erre vonatkozólag álljon itt a következő kimutatás.

A hadkötelesekre illetékes község	elmaradt			felmentett			Összesen
	I	II	III	I	II	III	
	korosztályból						
Mindszent	13	21	10	9	3	8	64
Szegvár	2	3	1	4	5	2	17
Mágoos	2	—	3	—	1	—	6
Derekegyháza	—	—	—	—	—	1	1
Fáb.-Sebestyén	—	—	—	—	—	—	—
Teés	—	—	—	1	—	—	1
Összesen	17	24	14	13	10	11	89

Az adott két táblázatból következtetve, a sorozó bizottság előtt megjelent az alábbi kimutatás szerint:

A hadkötelesekre illetékes község	I. II. III.			Összesen
	korosztályból			
Mindszent	100	61	68	229
Szegvár	53	29	26	108
Mágoos	19	16	14	49
Derekegyháza	8	5	2	15
Fáb.-Sebestyén	2	—	1	3
Teés	3	1	3	7
Összesen	185	112	114	411

Folytonosan kimutatásokkal kelletvén bíbelőd-nünk, — nehogy szerfelett unalmassá váljanak, egy táblázatban adjuk azok számát, kik besoroztattak, felülvizsgálatra utasítottak, ezuttal alkalmatlanoknak találtatván, végkép töröltettek. — Erre nézve álljon itt a következő nem kevésbé tanulságos táblázat:

A hadkötelesekre illetékes község	Besoroztatott			Felülvizsgálatra utasított			Ezuttal alkalmatlan			Végkép alkalmatlan			Együtt	
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III		
	korosztályból						korosztályból							
Mindszent	21	6	11	2	2	8	70	48	44	162	5	5	17	229
Szegvár	6	3	1	—	2	1	41	22	20	83	2	4	12	108
Mágoos	7	2	—	1	—	1	11	13	13	37	—	—	1	49
Derekegyháza	2	—	—	—	—	1	6	5	1	12	—	—	—	15
Fáb.-Sebestyén	—	—	—	—	—	—	2	—	1	3	—	—	—	3
Teés	—	—	—	—	—	1	3	1	1	5	—	—	1	7
Összesen	36	11	12	3	4	19	133	89	80	302	13	10	31	411

Az eddig közlött táblázatokból kitűnik első sorban az, hogy községünk, bár nem képezi egészen

TARZA.

Ha volna . . .

Ha volna egy tündér ország
Messze — túl a tengeren,
Hol virágít mindig nyitja
A bűbajos szerelem;
Hol nincs tele tavasz s nyárnak,
Ifjúságnak aggkora,
Hol öröme bú nem támad,
S nincs hajnalnak alkonya;
Hol a rög aranytól fényes,
S minden virág kelyhében
Legragyogóbb gyémántharmat
S a legtisztább méz terem;
Ahol nem zeng fájdalomról
Csaliton a fülmile,
S vig dalával visszhangot költ
A kehelynek mélyibe;
Hol villikék, kis tündérek
Lesik a szív vágyait,
S ébredés előtt betöltik
A kebelnek álmait;
Hol a szív a rokonszívvél
Elválhatlan összeforr,
Hol szerelem palotája
Minden esalit és bokor;
Hol a szívnek tüze, lángja
Mindig fényesen lobog,
És a szív mindig gyönyörtől
Reszket, remeg és dobog;
Hol baja nincs az életnek,
A halált nem ismerik,
Hol öröme öröm terem,
És soha el nem telik; — —

. . . Hogyha én e tündérhonba
Elmehtnék szárnyakon,
S örök boldogság intene
Rám a boldog tájakon,
Hogyha minden boldogságát
Országá partjainál
Elém rakná ajándokul
Jószívű tündérkirály:
. . . Óh! én akkor se mennék el.
Letenném a szárnyakat,
Akkor is csak itt maradnék,
Hol reám szenny, sár tapad;
Szenvedés után öledben
Megpihenni, angyalom,
Oly boldogság, aminő nincs
Ott a tündér tájakon!

Móra István.

LEÁNYNÉZŐBEN.

— Elbeszélés. — Németből. —

A rendkívül igéző teremés mellett elhaladva, a kocsis legtávolabbi sarka felé tartott.

Ugyanazon pillanatban, midőn utitársnőm a coupéba szállott, Szelldorf és Löbell, két ismerős vadásztiszt lépett ki a perronra s engem megpillantva, a kocsishoz közeledtek.

„Isten hozott, Ágost, kedves öregem!” kiáltott Helldorf.

„Isten hozott Reinhold! hova utazol?” kérdé Löbell.

„L.—be!”

„L.—be? mit keressz te ott?” kérdé mindkettő egyszerre.

Nem volt kedvem a nagybátya végrendeletéről és a leánynézőről beszélni, azért okul adtam, — mivel hamarjában más nem jutott eszembe — „lovat megyek vásárolni, pompás állatot ajánlottak!”

„Milyen?”

„Világosbarna!”

„Na, légy előrelátó, nehogy nagyon finom esontu legyen!” mondá Löbell.

„Ágost, mindig oly jószívű voltál, ne hagyd magad megsaladni, szemes légy!” figyelmeztetett Helldorf.

„Követni fogom tanácsaitokat” felelém nevetve, „Isten veletek!”

E közben a vonat elindult, intettem társaimnak s utitársnőm után néztem. Ő a nyitott ablaknál állva nézett ki. Leültem a hozzá legközelebb eső kerevetre, de oly óvatosan, hogy még ruháját sem érintettem, s vártam vajjon megfordul-e, avagy nem tle-e le. Hiába vártam. Külsőm nem valami eljesztő — s különben is az egyenruha a fiatal hölgyeket vonzani szokta s így ezen közöny boszantott.

Kis idő múltán félig bosszuságból, félig kedélyességből megkezdtem a társalgást, mondván: „Nagysád, bátorodom figyelmeztetni, hogy az erős léghuzamnak tévén ki magát, egészségét kockára teszi. Az ujságok legközelebb ama hirt közölték, hogy egy fiu, ki huzamosabb időn át a vasuti kocsis nyitott ablakából kinézett, gyógyíthatlan szem-bajt kapott.”

A hölgyecske a gondolható legkisebb fordulatot tevén, reám nézett s majdnem dacosan mondá: „Köszönöm figyelmét, de nem hiszek az ily rémtörténetekben.”

Ezzel ismét megfordult. Emez eljárása bántott s elhatároztam, hogy boszantani fogom, miután nyájasságomat imigyen hálálta meg.

„Nem lenne nagysád oly szives a vidék bápjait a kerevetről szemlélni, — hogy én is láthassam azokat?” — mondám.

„Ah! tehát nem az egészségem aggasztotta, hanem az önszeretet volt figyelmeztetésének rugója!”

a járás felét, mégis a kivetett hadjuttaléknak — ez idén 71 sorhadbeli és 7 póttartalékos — egészen felét szolgáltatja, sőt, ha tekintetbe vesszük, hogy az első korosztályban 4 oly hadköteles is fel lett hiva, a ki a sorozás önkényesen beállott: községünk a hadjuttaléknak több, mint felét szolgáltatja. Ha pedig a besorozottak számát tekintjük, ugy községünk 17 ujonccal adott többet, mint a járás többi községei együtt véve és 10-el többet, mint a mennyi lélekszám szerint reá esett volna.

Legrosszabbul áll Szegvár, ahol legfeltűnőbb az, hogy több a végkép alkalmatlan, mint a katonának való. Nevezetesen: szegvári illetőségű besoroztatott összesen 10, s ezzel szemben, mint végkép alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett: 12.

Az egyes községek hadképességi viszonyait szembe állítván, kintünk, hogy Mágocs áll az első helyen.

Megjegyezzük, hogy számításunkat első sorban az I. korosztályra, azután a II-ikra, tovább a III-ra és végre mind a három korosztályra együtt véve tesszük meg.

Az I-ső korosztályból mindszei illetőségűek 21-en lettek besorozva, sőt ha figyelembe vesszük, hogy négy egyén, — mint már előre bocsátottuk — a fősorozás előtt önkényt beállott: 25-en lettek felavatva, vagyis a megjelentek közül minden 4-edik, a mi 25% hadképességnek felel meg. Ellenben a szegvári illetőségűek közül már csak minden 9-edik volt alkalmas. Derekegyháza viszonya épen olyan, mint Mindszenté. Első helyen áll Mágocs, ahonnét 19 hadköteles közül 7-en soroztattak be. Fábán Sebestyén és Teést a kalkulusból egészen kihagyjuk, csupán azt említjük meg, hogy e két községből 10 egyén lett összesen előállítva, de alkalmasnak egy sem találtatt.

A II. korosztályra nézve Mindszent és Szegvár egy fokon állanak; minden 10-ik ember alkalmas. Mágocs ellenben itt is erősebb; minden 8-ik hadköteles besoroztatott. Derekegyháza 5 egyént állított elő, de nem vált be egy sem.

A III-ik korosztályban a mindszei között minden hatodik, a szegváriak között a huszonhatodik egyén vált alkalmassá; a mágoesi 14 és a derekegyházi 2 egyén közül besorozás nem történt.

Mind a három korosztályt együttvéve, a mind-

Le voltam főzve és hizelgással akartam próbát tenni.

„Pirongathat kisasszony azért, hogy egy szép utitársnőnek szemléletét megszerezni iparkodom?”

„Bókok és kopott hizelgések sokkal kellemetlenebbek reám nézve, mint a kiméletlenség“ válaszolt ő és nagy szemei haragosan villámlottak.

„Jól van, kiméletlen fogok lenni, hogy kedvében járjak és felkérem önt, hogy a kocsai ablakát csukja be; az erős szél kellemetlen.“

„Csodálom, hogy katona s oly kevéssé edzett.“

„A katona is csak ember! Az elvadult soldáteskának tires frasisait már régen sutba dobták. Azért kérem még egyszer: a szélnek fekvő oldalon levő ablakot sziveskedjék betenni, én majd a másik oldalon levőt fölnyitom.“

„A szél nekem kellemes és így az ablakot nem csukom be.“

A leány arca kipirult és látszott, hogy egész kéjjel szívja be a hús levegőt.

Az az átkozott kis boszorkány önfejűségével még veszedelembé döntheti magát. A jó nagybácsinak igaza van: bizonyos körülmények között nem megvetendő a szelid galamb.

„Mit tenne nagysád,“ kérdém most, „ha a vonatvezetővel megmagyaráztatnám, mikép a szélnek fekvő oldalon az ablak betendő, ha az utasok egy része ugy kívánja?“

„Szándéka talán a hatóság segélyét igénybe venni ellenem?“

„Természetesen nem, de“ . . .

„Akkor hagyja abba a dolgot, majd elhatározom magam valamire.“

De most már türelmemnek vége volt.

„Megengedi, hogy önségiséget használjak?“

(Folyt. köv.)

szentiek közül minden hatodik egyén (16,5%), a szegváriak közül minden tizenegyedik (9%), a mágoesiak közül majdnem minden ötödik (20%), a derekegyháziak közül minden hetedik egyén (14%) lett katonának besorozva.

A statistikának e világosan szóló és sok tekintetben elszomorító adatai sok körülményt idéznek fel emlékünkből, sok fontos dolgot juttatnak eszünkbe.

E körülményekkel és dolgokkal foglalkozni kötelességünknek tartandjuk. Mielőtt azonban ezt tennők, jövő cikkünkben kimutatjuk még az ideiglen és végkép alkalmatlanoknak találtak százalékát, kiterjeszkedve egyszermind a leggyakrabban előforduló testi hiányokra is. —

KÖZSÉGI KÖZGYÜLÉSBŐL.

Egy igen rövid s rendkívülközgyűlést tartott e hó 18-án képviselő testületünk. E közgyűlés egyedüli tárgya az volt: véleményt nyilvánítani a fölött, hogy a járás melyik községe legyen a sorozási székhely?

A közgyűlés igen gyéren volt látogatva, mert képviselőink legnagyobb része, mint az ártéri érdekeltség gyűlésére meghatalmazott, ezen gyűlésen Szentesen volt elfoglalva. A jelenlevők azonban egyhangulag azon határozatot hozták, hogy a sorozási székhely Mindszentre helyeztessék át. Indokolván e határozatot azzal, hogy Mindszent a sorozó járás legnagyobb községe, hogy a mindszei illetőségű hadkötelesek száma több, mint a többi összes községebeli hadkötelesek száma, tehát a méltányosság is azt kívánja, hogy ne a nagyobb tömeg legyen kénytelen vándoruttra kelni a kisebb helyére, hanem megfordítva; végre pedig községünk külömben is szolgabírói székhely s legcélrányosabb, ha a sorozási székhely a szolgabírói székhellyel összeesik.

Erősen hisszük, hogy községünknek a méltányosság által is támogatott jogos kívánalma teljesedni fog. —

Világfolyása.

Az angol-orosz viszály, mely Anglia engedékenysége folytán, Oroszország javára látszik eldőlni, ma már minden kétséget kizárólag békés uton nyer megoldást. Anglia mindazon területeket, melyeket tőle Oroszország az afghán viszály következtében hadi kárptólásul követelt, nemcsak megadja, de még újabb áldozatokat is kész hozni, csak hogy szabaduljon Oroszország körmei közül. Erre enged következtetni a f. hó 15-én az orosz kormánynak Szent-Pétervárról Londonba érkezett nyilatkozata is, mely szerint Anglia eddigi eljárásával meg van elégedve s a békét —egyelőre — háborúval nem fenyegeti.

A gabnavámok fölemelése Németország részéről Ausztria-Magyarországgal szemben csakugyan megtörtént. Amitől a politikusok féltek, f. hó 12-én tényleg bekövetkezett. A német birodalmi gyűlésen ugyanis Bismark herceg hosszas beszédben hangsúlyozta a gabnavámok felemelésének szükségességét, mit a képviselőház 187 szóval 139 ellenében el is fogadott. A német vámok felemelése a rozsra és buzára mondatott ki, melyektől jövőre 1 márka helyett 3 márka vámdíj fog szedetni.

Kiváncsiak vagyunk rá, vajon mit szól mind ehez az Osztrák-Magyar kormány, mely eddigelé még mindig tétlenül nézi, mi történik a két testvér állam ipari és gazdasági fejlődésének megromlására Németországban. Ideje volna, ha e tekintetben nálunk is hasonló rendszabálylyal felelnének a német birodalmi gyűlés határozatára.

Franciaországban a köztársaság-ellenes pártok a közeledő választásokra már nagyban készülnek, sőt még a bonapartisták is mozognak. A legitimista sajtó s a királypárti képviselők főleg a vidéken fejtenek ki nagy akciózt a párisi gróf érdekében. Pár

nap előtt a vidéki monarchista sajtó képviselői összegyűltek Párisban s rövid értekezlet után este fényes lakomát tartottak, melyen a királyságért, a legitimista párt összetartásáért és a győzelemért számos toaszt mondott. A közelgő választások alatt a monarchisták nagy erélylyel akarnak föllépni a vidéken s azt hiszik, hogy a lajstromos szavazás dacára megerősödve fognak bejutni a parlamentbe. — Ismerve Franciaországnak a köztársaság iránt lángoló hiveit, épen nincs ok félni a párt bukásától.

Kanadában lázadás ütött ki a katonaság és nép között s mint északnyugati Kanadából írják, a lázadás folyton terjed s a lázadók a távirdahuzalokat szétvágják. Felső-Kanadában pedig a franciák kigunyolják az angol csapatokat. Anglia ez északamerikai gyarmatán a gyér népeesség, nagy távolság s a kellő közlekedési utak hiánya fölötté nehézé*teszik a katonaság működését, míg a lázadónak kedvező körülményeket nyújt. A kormány Middleton tábornokot küldte ki a lázadást elnyomni; azonban eredménytelenül. A lázadók 5 katonát megöltek, 15-öt pedig súlyosan megsebesítettek. A fölkelők szintén sokat vesztek holtak és sebesültekben.

A francia-kinai békekötésre vonatkozólag Briere de l'Isle tábornok Tonkingból igen kedvező híreket jelent. A fontos Langszont a kinai csapatok visszabocsátották a franciák kezébe. Ellenben a Vörös folyó menti erődítmények kiürítésére a közlekedés sokféle akadálya miatt halasztást kértek s a francia főparancsnok tíz napot engedélyezett nekik. A békeszerződés végrehajtása tehát akadálytalanul folyik. Csak a tengeri rablók kezdenek nagyobb számmal mutatkozni. Ezekkel azonban könnyen elbánnak a franciák, mihelyt a kinai sereg egész Tonkingot kiürítette.

Mint Szudánból írják, az angol csapatok végkép odahagyják Szudánt. Szuakimból Graham testőrgyalogsága e hó 17-ikén indult el és szállt hajóra; másnap az ausztráliai csapatok követték. A Szudán belsejében levő angol csapatok visszavonásáról még semmi bizonyos, de eléggé sejteti Gladstone egy nyilatkozata, hogy Dongola tartományt is sorsára engedi át Anglia, Khartummal együtt. A Szudánban folyt véres harcok minden eredményét önkényt feláldozza Anglia. Egy gonosz ötlet volt az egész, melyben Anglia sok kitűnő fia és sok jó katonája hozta meg az áldozatot.

GAGDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

A száj- és körömfájás.

Mult számunk „helyi hírek“ rovatában említve volt ama körülmény, hogy a szomszédos derekegyházi uradalomban a száj és körömfájás járványos betegség uralkodik a szarvasmarhák között.

Lehetetlen e hírrel szemben közönyöseknek maradunk, főképp akkor, ha meggondoljuk, hogy a gazdasági nagy munkák küszöbén állunk.

Nem tudjuk, mily mérvű a baj Derekegyháza, — de legyen az szelidebb vagy makacsabb lefolyásu: kötelességünk annak tovaterjedését meggátolnunk.

Első teendők erre nézve az legyen, hogy az érintkezést azon vidékkel, hol e baj felütötte fejét, kerüljük, vagyis szigeteljük el magunkat onnan teljesen. — Zárjuk le kutainkat részökre, — s ne használjuk az övékét. — A közvetlen érintkezést pedig épen kerüljük.

Ha azonban elővigyázatunk dacára a baj nálunk mégis jelentkezne: — idejekorán lássunk gyógykezeléséhez, s lehetőleg tartsuk a bajt magunknál, a fentemlített elszigeteléssel.

Gyógykezelésre használandó Schmieid badeni állatorvos szerint a salicylsav.

A beteg állat szája és körmei langyos, s minégy 5—6 százalék szént tartalmazó vízzel, melynek minden literjébe $\frac{1}{4}$ gr. salicylsav oldatott fel — mosandók. — Belsőleg szintén salicylsav adandó és pedig úgy, hogy 10 liternyi moslék vagy ivóvízbe 1 gr. oldatik fel. — A száj és köröm mosást napjában többször kell alkalmaznunk. — A belsőleg adandó gyógyszer az itatás rendes idejében. — Ez eljárás mellett 4—5 nap alatt meggyógyul az állat; — de azért az eljárást 1—2 nappal tovább kell folytatnunk.

Bármily kedvező is a jóslat ezen betegségnél, annak jelentkezése mégis nagy csapás a gazdára; — mert ha más utóhatása nem marad is; de az állat a betegség alatt használhatlan és leromlik.

Ha egy nyájban e baj kitört az egészségesek elkülönzése késő intézkedés; — mert az inficiális már megtörtént. Legjobb az esetben azon nyájat együtt hagyva gyógykezelnünk.

A szarvasmarhákon kívül a sertések esnek bele legkönnyebben a száj- és körömfájásba. — Ezeknek gyógykezelése a fentivel tökéletesen megegyezik.

A borjuk hasmenése.

A falusi gazda egy amerikai lap nyomán ajánlja a borjuk hasmenése ellen, rögtön amint a baj mutatkozik, akácfa levél vagy fiatal akác hajtásból készült főzet beadását. Makacs esetekben ily főzetből allövet is adandó.

Időseztűnek találtuk e gyógyeljárást ajánlani egyrészt azért, mert községünkben a marha tenyésztés — a község változott körülményei miatt — újból megindulóban van; másrészt, mert az eljárás nagyon egyszerű.

Nem tekintjük ez orvosságot azonban univerzálisnak, mert a borjuk hasmenése különböző okokból is származhatik, mégis, mivel igen gyakori és gyakran makacs, minden szer, mely ellene valahol használva volt s megfelelőnek bizonyult, megérdemli a tenyésztő figyelmét.

Üzleti tudósítás.

A gabonatözsden búzát bőségesen és jobbra nagyobb tételekben kínáltak, a malmok viszont tartózkodók voltak és vontatott forgalom mellett mint egy 15.000 métermázsa kelt el 15—20 krral olcsóbban. Más magvak közül árpa 20 krral, tengeri 10 krral olcsóbbodott. Elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 78 k. 9 frt 70 kr, 100 mm. 78 k. 9 frt 65 kr, 1100 mm. 77.5 k. 9 frt 50 kr, 100 mm. 77.5 k. 9 frt 40, 500 mm. 77 k. 9 frt 50 kr, 200 mm. 76.5 k. 9 frt 45 kr, 200 mm. 76.2 k. 9 frt 35 kr, 100 mm. 76 k. 9 frt 40 kr, 100 mm. 75.5 k. 9 frt 25 kr, mind időre. Pestmegyei: 300 mm. 77 k. 9 frt 25 kr, 100 mm 77 k. 9 fr. 35 kr, mind időre. Fehérmegyei: 1200 mm. 75.2 k. 9 frt 05 kr. időre. Bácsmegyei: 1100 mm. 74 k. 9 frt — kr. 500 mm. 71.5 k. 9 frt — kr. mind időre. Bajai: 450 mm. 73 k. 8 frt 25 kr. időre. Becsei: 2200 mm. 73.2 k. 8 frt 75 kr. 600 mm. 72.5 k. 8 frt 85 kr, mind időre, 1300 mm. 72 k. 8 frt 70 kr, 800 mm. 72.8 kilós 8 frt 67 kr, 100 mm. 76.8 k. 9 frt 50 kr.

Rozs: 100 mm. 7 frt 60 kr, 200 mm. 7 frt 75 kr, mind kézzsfizetéssel.

Zab: 100 mm. 7 frt 40 kr, 200 mm. 7 frt 20 kr. A határidőüzletben lanyha iránzat uralkodott. Buza 15 krral, tengeri 4 krral, zab 5 krral olcsóbban jegyeztetett.

Határidők jegyzése. Buza őszre 9.—9.02 frton. Tengeri máj.— júniusra 6.14—6.14 frton. Zab őszre 6.28.—6.30 frton. Káposztarepce aug.—szept.-re 13 $\frac{1}{2}$ —13 $\frac{1}{2}$ frton.

A déli tőzsdén buza változatlan maradt, de tengeri határidőre 3 krral, zab 5 krral olcsóbbodott. Buza tavaszra 9.03—9—9.02 frton, tengeri május—júniusra 6.16 6.11 forinton, tengeri július—agaszttusra 6.33—6.27 frton, repce aug.—szept.-re 13 $\frac{1}{2}$ frton

Helyi és vegyes hírek.

— Az ártéri érdekeltség e hó 17. és 18 ik napjain tartotta alakuló gyűlését Horváth Gyula

kormánybiztos elnöke mellett Szentesen, a megyei széképület nagy termében, melyen a Körös-Tisza és Maros közötti érdekeltségnek, Békéstől Apátfalváig, egy nagy társulattá alakulása kimondatott. A nagy társulat elnökévé gróf Károlyi Tibor választott meg. Megválasztottak továbbá: a kunszentmártoni Mindszenti szakaszban választmányi tagokká: Illés Lajos, Mikolay István, Horváth Gyula, Stammer Sándor, Kiss Zsigmond, Balogh János, Fekete Márton, Sarkadi Nagy Mihály, Sima Ferenc, Szeder János, Nagy Géza, Wimmer Károly. — A körös és hmvásárhelyi szakaszban: gr. Károlyi Sándor, Novák József őgr. Pallavicini Sándor ügyésze, Kovács Ferenc, Baloghi Soma, Haviár Dániel, Dáni József, Dobossy Lajos, Nagy András János.

— **Talált kard.** Wimmer Károly pusztaszeri bérletén a cselédség egy szalmakazalba bedugott kardot talált. — A kard olyan, minőt a pénztügyőrök szoktak viselni. Hogy miként került a kard a szalmakazalba s ki volt annak hordozója: nem tudni.

— **Orkán.** Valóságos orkán dühöngött e hó 15-én, mely gyümölcsben és szőlőben nagy pusztítást vitt véghez; a koszorús és elege düllőkben nagy jégeső is volt, mely a gabonákat, — mint mondják $\frac{1}{10}$ ed részben el is verte. Bent a községben jég ugyan nem volt, de a szélvész számos helyen okozott károkat; több fát tépett ki és tört el, háztetőket bonított meg és hordott el s kerítéseket döntött ki. — Legnagyobb volt azonban a pusztítás Csany községben, a hol egész épületeket döntött romba. A vihar csillapultával a község belterülete, mint egy romhalmaz nézett ki. 50—60 éves eperfák többől voltak kiesvarva. Hivatalos felbecslés szerint Csanyon a vihar által okozott kár 3700 forintra rug s tudomásunk szerint két ember meg is sérült.

— **Színészet.** Egy pár színész állított be a napokban a községbe, azzal a szándékkal, hogy egy 12—14 tagból álló társulattal Bárdos Flórián kávéházi helyiségében színi előadásokat rendezzenek; gyűjtöttek volna is hat előadásra bérletet, de bizony öt bérletnél többet összefogniok nem sikerült s így odább állottak

— **Lopásnak vélt eset.** Almási Géza tömörkényi lakos lova eltűnt, s lopást gyanítván, jelentést tett a csendőrségnél. Az eset azonban nem lopásnak bizonyult, hanem kitudt, hogy a ló eltévelyedett, s azt Boska Antal pusztaszeri lakos bitangságba vette. Egyébiránt a ló már visszakerült gazdájához.

— **Sikkasztások.** Környékünkön több felé, így Felgyőn, Derekegyházán és Hódmezővásárhelyen, részint magán, részint közpénzek nagyobb mérvű elsikkasztása történt. Kimerítőbb részleteket, az egy hmvásárhelyi esetet kivéve, nem tudunk, azért a bővebb kommentálástól ovakodunk.

— **Öngyilkosság.** Hódmezővásárhely város községét nem csekély izgatottságba hozta azon borzalmas öngyilkossági eset, mely Bene Ferenc városi adótsizt fiatal nejét s három kis leányát borította mély gyászba. A nevezett adótsizt a városi adóhivatalban megindított vizsgálatok alkalmával felfüggesztetett hivatalától s e fölötti fájdalomában f. hó 3 án történt felfüggesztése óta folyton öngyilkossági gondolatokkal foglalkozott s nejét is reá birni igyekezett, hogy előbb gyermekeiket, azután önmagukat végezzék ki. Neje vigasztalta és egy időre le is beszélte őt e tervről, azonban Bene nem tudott belényugodni sorsába; napok óta jóformán mit sem aludt az izgatottságtól s f. hó 9-én szombaton este ismét kérte nejét, hogy haljanak meg gyermekeikkel együtt. Neje kitérő választ adott, mire Bene látszólag megnyugodva ledőlt a divánra egyik kis leányával, míg neje a másik két gyermekkel az ágyban feküdt. Midőn kis leánya a divánon elaludt, csöndesen felemelte s azt is neje mellé tévé, s ekkor hirtelen egy nagy konyhakést rántott elő s azzal saját torkát elmetszette. Neje csak akkor vette észre, midőn a meleg vér arcába fröcsöcsent s ágyából felugorva, segítségért akart futni, de férje meg ragadta kezeit s könyörgött, hogy csak addig ne

távozzék tőle, míg meghal. A zajra a gyermekek is felébredtek és sirni kezdtek, ekkor Bene kérte nejét, hogy esőndesítse el a gyermekeket. A nő ez alkalmat felhasználva, kiszaladt a szobából s napát, Lada Erzsébetet értesíté a szörnyű esetről, ki a szomszédokhoz futott, hogy orvosi segélyt hozzanak. Megyelka József azonnal a közel lakó Dr. Imre Józsefért sietett, mivel csakhamar a tett színhelyére ért. Megjelenésük idejében Bene már a szoba padlatán feküdt óriási vértócsában, azonban teljesen eszméleténél volt. Dr. Imre azonnal varratokat alkalmazott a sebre, azonban sikertelenül. Pár percz múlva. Dr. Berger városi főorvos, majd Póka rendőrkapitány is megérkezett, kinek kérdésére Bene — habár fuldokolva — kijelenté, hogy torkát szándékosan metszette el, mivel becsületes ember létére, megbélyegezve s becstelenül élni nem akar. A jelenlevő orvosok minden kísérlete hasztalan volt, hogy életét megmentésék, mert a szerencsétlen ember a légsző alsó harmadát s az azt fedő légyszemeket teljesen átmetszé. A 33 éves, izmos, erőteljes férfi, hosszas vergődés után éjjeli fél 2 órakor kiszenvedett. — Halálának híre mély részvétet kellett az egész városban, s temetésén, mely f. hó 11-én d. u. 2 órakor ment végbe, óriási közönség jelent meg. Koporsóját számos koszorú borítá, köztük az iparos ifjúsági önképző együleté, melynek a boldogult hosszú idő óta titkára volt. — Fialat özvegyet és három kis árvát hagyott maga után.

— **Furcsa hadsereg.** Haiti köztársaság hadseregébe mulatságos állapotok uralkodndnak. Azelőtt, Boyer tábornok elnöksége alatt a hadsereg 30,000 emberből állt; Gaffrend tábornok eleste után (1867) néhány hónap múlva a hadsereg 6500 tábornokból és tisztből, csapatok nélkül, 7000 beosztott tisztből és 6500 legényből állt; a legújabb adatok szerint 16,000 emberből áll, kik között 1500 osztálytábornok van. A tábornokok nagy száma onnét származik, hogy a magasabb katonai tisztségeket a polgári érdemek elismerésül osztják. Egy hadügyminiszter egy hölgynek egy kitüntetlen kinevezést adott, amit a hölgy 50 font sterlingért adott el. Salnave elnök egy közönséges munkást emelt dandár tábornoki rangra. Minthogy pedig ennek nem volt pénze, hogy egyenruhát vehetett volna magának, egyelőre egy aranyhímzésű nadrágot lopott egy kirakatból, de szerencsétlenségére rajtaesipték. A „tábornok“ ur az elnök szobájában menekült, de ez átadta a rendőrségnek. A lopott nadrágot nyakába akasztották s így vezették őt a városon végig; midőn pedig elfáradt, számárta ültették s így folytatták vele a körutat, miközben a kísérek közbe közbe hatalmasan elpüfölték

— **Macskalábu leány** Fuka Ágnes bécsi 21 éves cselédeleányt azzal gyanusította gazdája, Guttmann Miksa mézárós, hogy egy ezüstórát lopott tőle. Guttmann tegnap reggel akarta őt följelenteni a rendőrségnél és éjen át rázárta az ajtót. Hajnali két óra tájban a házmester az udvarban tompa zuhanást hallott. Kiment s látta, hogy az alacsony kertfalon keresztül egy nő menekszik a szabadba. A szökevény nem volt más, mint Fuka Ágnes, ki a vizsgálatól való félelmében az első emeletről ugrott az udvarra, anélkül, hogy baja esett volna. Az órát az utcán megtalálták, de a macskalábu leányt még mostanáig sem.

— **Nemzeti szokások.** Két hölgy, egy angol és egy irhoni, társaságban találkoznak. Beszélgetnek egymással. — „Képzeld csak — mondá gunyos mosolylyal az angol nő — valaki azt mesélte nekem, hogy önöknél füresa szokások uralkodnak. A többi közt, mihelyt egy ur egy hölgynek köszön, ez feleletül így szól: „Köszönöm, de én jobban szeretem a pálinkát a bornál; kérek tehát az elsőből!“ — „Ez még semmi, mondá az irhoni delnő amint nekem mondák, az ön hazájában meg az a divat, hogy mihelyt egy ur rátekin egy hölgyre, ez rögtön így szól hozzá: „Gyorsan uram! beszéljen csak a papával!“

— **Méltatlankodó tolvaj.** „Tegyen máskor pénzt az erszényébe!“ — mondá káromkodva egy tolvaj az elámulat őgyelgőnek visszaadva üres erszényét.